

מנה בנת

שינוי הדף היומי בדון קצרו

לע"נ מרן רבי יעקב אריה בן רבי

אברהם נוימן זצוק"ל
הערוך והנצחות טל' 0548449853 או מייל MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 33 פרשת ראה תש"פ

עירובין ז-יג

שרבנן בזמנו של רבי סברו שאסור ור"נ פסק כמותם, וללישנא בתרא רב יוסף בר אבדימי אמר שחכמים התירו ור"נ אמר שאין הלכה כמותם.

בסודא היו מבראות שהגיעו לנהר ומרימר שם בראשם רשתות בנוסף לשפה עצמה של הנהר כי חשש שיעלה שרטון ולא יהיה מחיצה. ובמבוי עקום שהיה שם שמו מחצלת בעקמימות, ורב חסדא אמר שזה לא כרב שסובר שזה מפולש וצריך צורת הפתח ולדעת שמואל שתורתו כסתום יש לומר שכיון שאינו לחי טוב יש לחשוש שיפול ברוח, אך מועיל אם ינעץ בו יתד להחזיקו.

לרב מבוי שנפרץ לחצר במלואו ויש פירצה כנגדו בחצר מותר להשתמש בחצר ולא במבוי, ואמר רבה בר עולא שזה משנה מפורשת שחצר קטנה שנפרצה לגדולה מותר לטלטל בגדולה ולא בקטנה, כי הקטנה היא כפתח לגדולה, אמר לו רב ביבי בר אבבי ששם מועיל לגדולה כי אין דריסת רבים אך במבוי שיש דריסת רבים זה לא יועיל, וזה חידוש רב, אך יש משנה שמועיל גם בדריסת רבים שחצר שרבים נכנסים לה מצד אחד ויוצאים בצד השני, והיא רה"ר לענין ספק טומאה שטהור וכה"ל לענין שבת, ויתכן ששם מדובר שאין הפתחים זה מול זה **עמוד ב** ואם הפתחים מכוונים יהיה אסור, ורבה שאמר לעיל שרב אסר כשהפתחים מכוונים, הוא יאמר, שהמשנה אמרה שזה רה"ר לגבי זריקה אליה מרה"ר אך לא לענין טלטול בתוכה, ורב חידוש שמועיל גם לענין טלטול.

מבוי שעשוי כנדל לאבוי עושה צורת הפתח לגדול ושאר המבראות מותרות בלחי וקורה, ורבה אמר שלשמואל לא צריך צוה"פ לגדול, ועוד שבנהרדעא החמירו כרב במבוי עקום, ורבה סובר שעושה לכולם צוה"פ מצד אחד ובצד השני מספיק לחי או קורה.

אמרו בשם רב כהנא בר מלכיו שאמר בשם רב כהנא רבו של רב או שרב כהנא בר מלכיו הוא רבו של רב שמבוי שצדו אחד יוצא הכותל לתוך רה"ר ובצד השני הכותל קצר אם ההבדל הוא פחות מד' אמות מניח את הקורה באלכסון ואם הוא יותר מד' אמות מניח כנגד הקצר, ורבה אמר שגם יותר מד"א מניח כנגד הקצר, וטעמו הוא שקורה היא היכר ואין היכר באלכסון וטעמו של רב כהנא שקורה היא מחיצה וגם באלכסון הוא מחיצה, ורב כהנא אמר שזה שמועה של כהנים והוא אמר בזה שגם כשמניח קורה אלכסון הוא רק כשאין באלכסון יותר מ' וביותר מ' יניח כנגד הקצר.

ר' חייא ור' יוחנן סוברים שמותר להשתמש תחת הקורה, שמואל ור"ש בן רבי ור"ל סוברים שאסור, ולכאורה נחלקו אם קורה משום היכר ומותר, או שקורה משום מחיצה ולכן מותר רק מכנגד חודה הפנימי, ויתכן שלכו"ע קורה משום היכר ונחלקו אם ההיכר הוא מכיוון רה"ר ולכן מותר להשתמש תחתיה או ההיכר הוא לתוך המבוי, ולכן אסור להשתמש שם, או שלכו"ע קורה משום מחיצה ונחלקו אם חודה הפנימי יורד וסותם או שחודה החיצון יורד וסותם, ולכן מותר להשתמש שם, רב חסדא אומר שלכו"ע אין להשתמש בין הלחיים.

רמי בר חמא הסתפק אם נעץ ב' יתדות בב' כתלי המבוי ועליהם הניח קורה, אמר רב חסדא שהמתיר להשתמש תחת הקורה יאסור בזה כי חודה החיצון סותם וכאן שהקורה אינה מחוברת למבוי אין מחיצה, ולאוסרים יהיה מותר כאן כי סתימת הקורה צמודה לכתלים, לרבה גם לאוסרים אסור כך, כי צריך שהקורה תהיה על המבוי עצמו.

דף ט ורב אדא בר מתנה הקשה ששינוי שאם הקורה היתה משוכה או תלויה תוך ג' לא צריך קורה נוספת יותר מג' צריך

דף ז ללישנא בתרא הברייתא אומרת שאפשר לעשות כדברי ב"ש היא לאחר בת קול וכו' יהושע שאין משגיחים בבת קול, או שהברייתא באה לומר שבכל מקרה שיש מחלוקת תנאים או אמוראים אין לנהוג כקולת שניהם או כחומרת שניהם, ובמחלוקת ב"ש וב"ה תמיד צריך לנהוג כב"ה, ור"נ בר יצחק אומר שבמבוי עקום נהגו כרב ורב עצמו אמר שהלכה כת"ק, אך מורים כחנניה שצריך דלתות, ודעת רב אדא בר אהבה שרב פסק לגמרי כת"ק, וביאר רב שיזבי שלא עושים כחומר שני דעות רק במחלוקת אחת כמו לענין שדרה וגולגולת בטומאת אהל, שלב"ש חסרון בשדרה הוא ב' חוליות, ולב"ה גם חוליא אחת היא חסרון, ולענין גולגולת לב"ש שיעור הנקב כמלא מקדח, ולב"ה כדי שינטל מהחי וימות, ונחלקו גם לענין טריפה בבהמה וב"ש מחמירים בטומאת מת וב"ה מקילים, ובטריפה ב"ש מקילים וב"ה מחמירים והמקל בשני המקומות הוא רשע, והמחמיר בשני המקומות הוא כסיל, וכשאין סתירה בין ב' מחמירים ניתן להחמיר באחד כדעה אחת ובשני כדעה אחרת, ורב משרשיא הקשה מהמעשה שר"ע ליקט אתרוג בא' שבט ונהג בו עישור של ב' שנים כב"ש וכב"ה, ויש לומר שהוא לא החמיר כשניהם אלא הסתפק במשנתו אם ב"ה אמרו שר"ה הוא א' שבט או ט"ו שבט ולכן החמיר כב' שנים.

רב יוסף ישב לפני רב הונא ואמר בשם רב יהודה בשם רב שת"ק וחנניה נחלקו כשיש סרטיא ופלטיא מב' צידי המבוי ואם יש סרטיא ופלטיא מצד אחד ומצד שני בקעה שהיא כרמלית או מב' הצדדים בקעה מספיק צורת הפתח מצד אחד ומצד שני לחי או קורה, ובקעה מב' צדדים זה פשוט והוא בא לומר שאם יש בקעה מצד אחד זה כמו שיש בקעה מב' צדדים, ורב יהודה הוסיף בזה שאם המבוי כלה לרחבה שאחרי בתים א"צ כלום, אמר לו אבוי שזה דברי שמואל, **עמוד ב** שרב ירמיה אמר בשם רב שמבוי שנפרץ במלואו לחצר ויש פרצה בחצר בצד השני החצר מותרת והמבוי אסור, וזה לא שונה ממבוי שכלה לרחבה, אמר רב יוסף שהיה מעשה בכפר של רועים שהיה מבוי שכלה לרחבה ורב יהודה לא הצריך כלום, וניתן לומר שרב יהודה לא אמר זאת בשם רב אלא בשם שמואל, ובכ"ז יש לומר שלא קשה אף לדעת רב, שרב ששת אמר לרב שמואל או רב יוסף בר אבא, שמה שרב אסר במבוי שכלה לחצר הוא כשלא עירבו אך אם ערבו עם בני החצר מותרים בני המבוי, ורחבה שאין בה דיוורים הוא כחצר מעורבת שאין מי שאוסר במבוי.

דף ח ובהו"א ששאלו מרב ואסר גם בעירבו, יש לומר שנחלקו בשלא עירבו לענין נראה מבחוץ ושווה מבפנים אם נחשב פירצה, ונחלקו בעירבו בדעת רב יוסף שחילק בין כלה לאמצע רחבה שמצד אחד יש הבדל בינה לרה"ר וזה נראה פתח, ואם כלה לצדי רחבה זה נראה מפולש, ורבה אמר שמה שמותר בכלה לאמצע רחבה זה רק שהפירצה לא כנגדו, ואז הוא כמבוי עקום, ואם הפירצה כנגדו אסור, שהוא מפולש, ורב משרשיא אומר שזה שלא כנגד זה מותר רק ברחבה של רבים, ובשל יחיד אסור כי יכול להמלך עליה לבנות בה וזה כמבוי שכלה לצדי רחבה ואסור, ורואים את זה ממה שרבין בר רב אדא אמר שהיה מעשה אצל ר' יצחק שצד אחר של המבוי כלה לים וצדו השני לאשפה ורבי לא אסר כי יש מחיצות ולא התיר שמא יפנו את האשפה ויעלה הים שירטון, אמנם במשנה לקמן כתוב שאשפה ברה"ר שהיא גבוהה י' טפחים מותר לזרוק אליה מחלון שעל גבה ולא חששו שתינטל האשפה כי היא אשפה דרבים, ובמקרה של רבי היה אשפה של יחיד לכן חשש שתינטל כמו שחילקו אצלנו בין רחבה של יחיד לשל רבים, ורב יוסף בר אבדימי אמר

קורה נוספת, ולרשב"ג פחות מד' לא צריך יותר מד' צריך, ולכאורה משוכה הכוונה מבחון ותלויה מבפנים וכתוב שפחות מג' הקורה מועילה למבוי, ויש לומר שגם משוכה זה מבפנים ומשוכה הכוונה מרוח אחת ותלויה הכוונה מב' רוחות, והחידוש הוא שאומרים לבדו אפילו פעמיים, רב אשי מבאר שהכוונה משוכה שהיא תלויה דהיינו שנעץ בב' כתלי המבוי ב' יתדות באלכסון ועליהם הניח את הקורה ואין בגובהן ובעקמימותם ג', והחידוש הוא שאומרים לבדו וגם חבוט שמורידים את הקורה לכותל.

ר' זכאי אמר לפני ר' יוחנן שבין הלחיים ותחת הקורה הוא ככרמלית, ור' יוחנן אמר שיוציא את הברייתא הזו, ואביי אומר שר' יוחנן חלק רק על תחת הקורה אך גם הוא אוסר בין הלחיים, ורבא סובר שהוא מתיר גם בין לחיים, שרב דימי אמר בשם ר' יוחנן שמקום שאין בו ד' על ד' מותר גם לבני רה"ר וגם לבני רה"י לכתף שם ואסור רק להחליף מרשות לרשות, ואביי אומר ששם מדובר שהיה גבוה ג' ואביי הוכיח מדברי רב חמא בר גוריא בשם רב שתוך הפתח גם כשאין בו ד' על ד' צריך לחי נוסף להתיירו, ורבא אומר שרב דיבר בפתוח לכרמלית, ואין להקשות שבפתוח לרה"ר הוא יתיר שלא יתכן שהאזרח יהיה בקרקע והגר בשמים שרה"ר אינו קל יותר, שבאמת הוא אסור רק בכרמלית כי מצא מין את מינו וניעור שזה מתחבר לכרמלית. ורב הונא בר רב יהושע מקשה שרבה בר בר חנה אמר בשם ר' יוחנן שמבוי שעשה בו לחיים פחות מד' טפחים ויותר מג' לרשב"ג שיש לבדו עד ד' משתמש עד חודו של לחי הפנימי ולרבנן משתמש עד חודו הפנימי של חיצון ומשמע שבין הלחיים ר' יוחנן אסר לכו"ע, ששם מדובר בפתוח לכרמלית שמצא מין את מינו אך בפתוח לרה"ר מותר עד חודו החיצון, **עמוד ב** ורב אשי מבאר שהרבה לחיים במשך ד' אמות שלרשב"ג הוא מבוי בפני עצמו ולכן צריך לחי אחר להתיירו ולרבנן שאין לבדו לא צריך לחי נוסף, ואין לומר שרשב"ג יתיר בלי לחי בגלל שזה נראה מבחון כנפרד אף שהוא שווה מבפנים ואינו נראה נפרד אך רבין אמר בשם ר' יוחנן שלחי שנראה מבחון ומתוכו אינו נראה אינו נידון כלחי, ונחלקו בזה ר' חייא ור"ש בן רבי, ויש להוכיח שר' חייא סובר שניידון כלחי שהוא שנה ברייתא שכותל שמצד אחד כנוס מחבירו נחשב לחי בין אם נראה מבחון ושנה מבפנים, בין אם נראה מבפנים ובחון הוא שווה, ואמנם ר' יוחנן שמע את דעת ר' חייא אך הוא חולק על הברייתא הזו ואין לומר שר' חייא חלק עליה כי הוא לא היה שונה אותה אם לא סבר כך, רבה בר רב הונא אמר שניידון משום לחי אך קשה על כך מהמשנה שחצר קטנה שנפרצה לגדולה שמותר לטלטל בגדולה שהקטנה כפתחה של גדולה ובקטנה אסור ולא אומרים שיועיל מצד נראה מבחון אף ששוה בפנים, ויתכן שהמשנה דיברה באופן שנכנסים כתלי הקטנה לגדולה וכלפי הקטנה אין גם נראה מבחון, ולא מתירים בלבד ולא בגלל שהכתלים רחוקים יותר מג' שהרי ר' אדא בר אבימי שנה לפני ר' חנינא במשנה הזו שהקטנה היא י' והגדולה י"א וא"כ יש לבדו, ורבינא אומר שמצד אחד רחוק ב' טפחים ומהצד השני ד' ואין לבדו בצד הזה, אך יכלו להתיר ע"י לבדו מצד אחד ויש לומר

דף י שרבי סובר שצריך ב' פסים להתיר חצר הפתוחה לרה"ר, ולת"ק מספיק פס אחד, אך אם רבי סובר כר' יוסי שבפס חצר צריך ג', ובחצירות מדובר כרב זירא שנכנסים כתלי הקטנה לגדולה לכן אמר רב אדא שמדובר בחצר י' שנכנסת לחצר י"א שיש מב' הצדדים פס רחב ג' ונראה מבחון אינו מועיל ללחי לפנימי אך אם נראה מבחון מועיל גם לפנימי ומדובר כרבינא שאחד הפסים רחב ד' והשני ב' לא מובן מדוע הסבירו שהגדולה י"א כי להתיר הגדולה מספיק גם ב' מכל צד אם לא סוברים כר' יוסי שצריך פס ג', ואם החידוש הוא לגבי הקטנה שאסורה א"כ גם יותר מ"א בגדולה היא אסורה, ומוכח שנראה

מבחון לא מועיל ללחי, רב יוסף אמר שלא שמע שמועה זו, ואמר לו אביי אמרת לנו את זה לענין מה שאמר רב הונא שלחי שהוא בהמשך דופן המבוי שפחות מד' אמות מועיל ללחי ויכול להשתמש עם חודו הפנימי, ואם הוא ד' אמות הוא כמבוי ואסור להשתמש בכולו ואמרת על זה שרואים מזה ג' דברים: א. שאסור להשתמש בין הלחיים, ב. שמשך מבוי הוא ד' אמות ג. ונראה מבחון מועיל ללחי, וכן הלכה, ואף שהוכחנו מהמשנה של חצר שאינו מועיל, אך הברייתא של ר' חייא עדיפה.

המשנה אומרת שמבוי רחב מ' ימעט, ור' יהודה מוסיף בברייתא שא"צ למעט, וחשב רב אחי שר' יהודה התיר רק עד י"ג אמה ושליש כמו פסי ביראות שלר' יהודה התיר עד י"ג אמה ושם הותר גם פרוץ מרובה א"כ מבוי שלא הותר פרוץ מרובה ק"ו שלא נתיר יותר מ"ג ושליש, אך ניתן לפרוץ שדוקא בפסי ביראות שיש פרוץ מרובה הותר רק עד י"ג ושליש אך במבוי שהעומד מרובה נתיר גם יותר מכך, ומצד שני ניתן לומר שפסי ביראות שהקילו קולא אחת מקילים קולא נוספת ובמבוי לא נקל כלל יותר מ'.

לוי שנה ברייתא שמבוי שהוא כ' אמה מספיק לנעוץ קנה באמצעו אך אין הלכה כך או ששמואל אמר כך בשם לוי שאין הלכה כברייתא הזו **עמוד ב** אלא עושה פס גבוה י' במשך ד' אמות ומעמידו לאורך המבוי, או כרב יהודה שאמר במבוי שרחב ט"ו אמה שירחיק ב' אמות מהכותל ועושה פס ג' אמות, ולא מספיק אמה וחצי וירחיק ב' אמות ויעשה פס נוסף אמה וחצי שעומד מרובה מב' רוחות לא אומרים, או שבאמת תמיד זה מועיל, וכאן לא יועיל כי יש אויר מב' צדדים שמבטל, ולא אומרים שיעשה פס אמה ואויר אמה ועוד פס אמה ואויר אמה ופס אמה, כי עומד כפרוץ אסור, ויתכן שעומד כפרוץ מותר וכאן אומרים שאויר מב' צדדים מבטל העומד, ואפשר לומר שירחיק אמה ויעשה פס אמה וחצי וירחיק עוד אמה ויעשה פס אמה וחצי, אך לא הטריחוהו לעשות כך, ומספיק פס ג' אמות ולא חוששים שיעזוב הפתח הגדול וילך בקטן כדברי רב אדא בר מתנה שיש חזקה שאנשים לא מניחים פתח גדול ללכת בקטן, ובמקרה לעיל של רב אמי ורב אסי שהיתה פירצה בראש מבוי חששו לכך כי מקצרים דרך אותה פירצה.

כתוב במשנה שעור העסלא וחללה מצטרפים לטפח ואמר רבה בר בר חנה בשם ר' יוחנן שזה עור כיסוי של בית הכסא, ורב דימי אומר שיש אצבעיים מכל צד ובאמצע רווח אצבעיים, ורבין אומר אצבע וחצי מכל צד ואצבע רווח באמצע, ואמר אביי לרב דימי האם אתה חולק על רבין בזה, אמר לו רב דימי אני דברתי על אצבעות קטנות ורבין דיבר על אגודל ואביי אמר לו שאתם חולקים, שלדעתך יש עומד מב' רוחות ולרבין מב' רוחות אינו עומד, שאם לא כך רבין היה צריך לומר אצבע ושליש מב' צדדים ובאמצע אצבע ושליש רווח, ואמר רב דימי הייתי צריך לומר אצבע וב' שלישים מכל צד ורווח של אצבע וב' שלישים, אלא חלקנו בפרוץ כעומד שלדעתי מועיל ולרבין אינו מועיל, ולכן אמר אצבע רווח באמצע.

צורת הפתח מועיל ברחב מ' ואמלתרא מועיל בגבוה יותר מ', דף יא ויש להסתפק אם יועיל צורת הפתח יותר מכ' ואמלתרא ברחב מ', ויש ברייתא מפורשת שביותר מכ' מועיל צורת הפתח, ויש ברייתא נוספת שגבוה מ' ימעט וכן רחב מ' ימעט ואם יש צורת הפתח אין צריך וכן אם יש אמלתרא אין צריך למעט, ולכאורה זה נאמר גם על רחב מ' אך יתכן שאמלתרא מועיל רק לגבוה מ'.

רב יהודה לימד את חייא בנו של רב לפני רב שא"צ למעט אמר לו רב שישנה צריך למעט, ואמר רב יוסף שלרב, חצר שרובה פתחים וחלונות לא מועיל שם צורת הפתח שיותר מ' אוסר במבוי ופרוץ מרובה אוסר בחצר, וכמו שלא מועיל צורת הפתח על יותר מ' במבוי לא יועיל גם בפרוץ מרובה בחצר, אך יש לפרוץ שיותר מ' אין בו היתר כלל לר"מ בפסי ביראות ואילו

פרוץ מרובה התירו לכו"ע בפסי ביראות, וניתן להביא ראיה מברייתא שדפנות שרובם פתחים וחלונות מותר ובלבד שיהיה עומד מרובה על הפרוץ ולא רובן ממש כי אם כן הפרוץ מרובה, אלא הכוונה שריבה בהם וצריך עומד מרובה למרות שיש צורת הפתח, אמר רב כהנא שמדובר בפתחים שוממים ללא צורת הפתח נחלקו רב רחומי רב יוסף אם אין להם משקוף או שאין להם תקרה מעל הפתח, ור' יוחנן סובר כרב שלא מועיל צורת הפתח בפרוץ מרובה, שרבי בר רב אדא אמר בשם רב יצחק שאדם אחד בבקעת בית חורתן נעץ ד' קונדיסין בד' רוחות השדה ומתח עליהם זמורה וחכמים התירו לו לענין כלאים לזרוע מעבר להם זרע אחר, ור"ל אמר שזה מותר גם לענין שבת, ור' יוחנן אמר שלא הותר לשבת, וע"כ לא מדובר בצורת הפתח מהצד של הקנה שרב חסדא אמר שזה לא נקרא צורת הפתח לכו"ע, אלא הזמורה היתה על הקנים ובי' ודאי יועיל צורת הפתח אלא היה יותר מי' ורואים שר' יוחנן סבר שלא מועיל לזה צוה"פ, אך יתכן שהיה י' והיה שם צוה"פ מהצד והם נחלקו אם מועיל או לא, **עמוד ב** ור"ל אמר במקום אחר שפאה של זמורה על קנים מתירה לענין כלאים ולא לענין שבת, ור' יוחנן אמר שכמו שלא מועיל לענין שבת לא מועיל גם לכלאים, ור"ל אמר זאת בשם רבו והוא מתיר גם בשבת, ובר' יוחנן יש לחלק שמן הצד לא מועיל גם בכלאים ועל גבה מועיל רק בכלאים ואם בב' המקרים מדובר מהצד יהיה קשה למה התיר בכלאים, אך ניתן לומר שבפתח עד י' יועיל מן הצד ויותר מי' לא יועיל מן הצד, ויש להביא ראיה לחילוק זה שר' יוחנן אמר לר"ל שהיה מעשה שר' יהושע הלך ללמוד הלכות כלאים אצל ר' יוחנן בן נורי שהוא בקי בהם וראה שמותח זמורה בין אילן לאילן ושאל אותו אם כשמפנים הענפים לצד אחד מותר לזרוע בצד השני, ואמר לו שעד י' מותר ויותר מי' אסור ולא מדובר על גבם כי לכו"ע מועיל ששנינו שקנים הדוקרנים שעשה להם פאה למעלה מותר אפילו יותר מי', וא"כ אצל ר' יוחנן בן נורי היה מהצד ואסור רק יותר מי'.

רב חסדא אמר שצורת הפתח מהצד לא מועיל כלל ובצוה"פ צריכים שתהיה הקורה בריאה להעמיד בה דלת אפילו של קש, ור' ינאי אמר שצריך גם היכר ציר וביאר רב אויא שיש בה חור שמספיק ראוי לדלת, רב אחא בר אויא שאל את תלמידי רב אשי אם הוא אמר משהו בענין צוה"פ ואמרו שלא אמר כלום, וצוה"פ הוא קנה מכל צד וקנה מעליהם, ור"נ אמר שהעליון לא צריך לגעת בתחתונים, ורב ששת אמר שצריך, ור"נ עשה כשיטתו אצל חותנו ריש גלותא, ורב ששת אמר לרב גדא משמשו שיוציא אותם והוציאם, ואנשי ריש גלותא חבשוהו ורב ששת בא על השער לקרוא לו ויצא אליו, ומצא את רבה בר שמואל ושאלו אם שנה משהו בצורת הפתח, ואמר לו שר"מ חייב כיפה במזוזה ורבנן פטרו, ורבנן מודים שאם יש ברגליה י' שחייבת במזוזה ואביי אומר שלכו"ע אם גבוהה י' ואין ג' ברגליה או יש ברגליה ג' ואינה גבוהה י' שפטורה ממזוזה ונחלקו כשיש ברגליה ג' וגבוהה י' אך אין ברחבה ד' אך יש מקום לחקוק ד' שלר"מ חוקקים להשלים ולרבנן לא חוקקים, ורואים מהברייתא הזו שיש צוה"פ גם כשהרגליים לא מגיעים לקורה העליונה, ואמר רב ששת לרבה שלא יאמר לאנשי ריש גלותא על הברייתא הזו.

משנה לב"ש הכשר מבוי הוא לחי וקורה, ולב"ה או לחי או קורה ור"א אומר שצריך לחיים אמר תלמיד לר"ע בשם ר' ישמעאל שלכו"ע מבוי פחות מד' אמות מספיק לחי או קורה ונחלקו ברחב מד' עד י' שלב"ש צריך גם לחי וגם קורה, ולב"ה או לחי או קורה ור"ע סובר שנחלקו גם על פחות מד'. **גמרא** אם המשנה דיברה על מבוי מפולש זה לא כחנניה לעיל ולא כת"ק שחלקו במבוי מפולש, ורב יהודה אומר שהמשנה דיברה על מבוי סתום, וא"כ ב"ש סברו שצריך מדאורייתא ד' מחיצות לרה"י, אך יש לומר שלענין איסור לזרוק לתוכו מרה"ר מספיק

ג' מחיצות ולטלטול צריך ד' מחיצות ולב"ה מספיק ג' להיתר טלטול, ויתכן שלענין זריקה אליו הוא נחשב רה"י גם בב' מחיצות, ולטלטול בו צריך ג' מחיצות. **הסתפקו** בדעת ר"א במשנה אם צריך קורה חוץ מהלחיים או שמספיק לחיים, **דף יב** והיה מעשה שר"א הלך לתלמידו ר' יוסי בן פרידה באובלין וראה שהוא ישב במבוי עם לחי אחד ואמר לו עשה לחי נוסף, אמר לו וכי צריך אני לסתמו אמר לו שיסתם ומה בכך שרשב"ג אמר על מבוי פחות מד' שאינו צריך כלום, ונחלקו על רחב מד' עד י' שלב"ש צריך לחי וקורה ולב"ה לחי או קורה, וממה שאמר וכי לסתמו אני צריך משמע שהיה קורה, ובכ"ז ביקש ממנו לעשות לחי נוסף, שאל"כ מדוע זה נקרא סתימה אך ניתן לומר שאמר לו האם אני צריך לסתמו בלחיים, רשב"ג סבר שפחות מד' לא צריך כלום ובמשנה ר' ישמעאל אמר שלכו"ע צריך לחי או קורה, ויש לומר שרשב"ג אמר שלא צריך לחי וקורה או לחיים אלא או לחי או קורה. רב אחלי או ר' יחיאל אמרו שעד ד' טפחים צריך תיקון.

רב ששת אמר בשם רב ירמיה בר אבא בשם רב שכולם מודים לר"א בפסי חצר שצריך שנים ור"נ אמר שהלכה כמותו בחצר ור"נ בר יצחק אמר שרבי מודה אך חכמים חולקים, ומספיק בחצר פס אחד, ר' אסי אמר בשם ר' יוחנן שצריך ב' פסים בחצר, ור' זירא שאל שר' אסי עצמו אמר בשם ר' יוחנן שבפסי חצר צריך שיהיה בהם ד', ואין לומר ד' מכל צד, שהרי אמרו שבחצר קטנה הפרוצה לגדולה מדובר שהקטנה י' והגדולה י"א ואין עודף יותר מאמה מב' הצדדים יחד, וכשר' זירא בא מהים הוא ביאר שברוח אחת צריך ד' טפחים ומב' צדדים מספיק פס משהו מכל צד, ומה שהסביר רב אדא בר אבימי שרבי סבר שמדובר בקטנה י' וגדולה י"א היא לדעת ר' יוסי שכל פס צריך להיות ג' רב יוסף אמר בשם רב יהודה בשם שמואל שחצר מותרת בפס אחד, ואביי שאל ששמואל אמר לרב חנניה בר שילא שיתיר חצר רק ברוב דופן או ב' פסים, אמר רב יוסף שהוא יודע ממעשה שהיה בכפר רועים שלשון ים נכנסה לחצר ורב יהודה הצריך רק פס אחד, אמר אביי שבים הקילו שזה קולא שהקילו חכמים במים, כמו ששאל רב טבלה את רב אם מחיצה תלויה מתירה בחורבה, ואמר רב שמחיצה תלויה הקילו רק במים, ומה שקשה לדעת שמואל רב פפא ורב הונא בר רב יהושע ביארו שברוח אחת צריך ד' ובב' רוחות מספיק משהו בכל פס, ורב פפא אמר שקשה לו בדברי שמואל שהצריך רוב דופן שמספיק פס ד', ואין לומר שהוא דיבר במבוי ז' שפס ד' הוא רוב דופן אך למעשה יספיק ג' ומשהו שאז כבר נשאר פחות מד', ואמר רב אחלי או רב יחיאל שפחות מד' לא צריך כלום, ויש לומר שהם דברו על מבוי אך בחצר צריך תיקון גם פחות מד' או שהתנאים נחלקו בדברי רב אחלי.

שנו בברייתא שלשון ים שנכנסה לחצר אין למלאות ללא מחיצה י' ודוקא כשהפרצה יותר מי' אמות ואם היא י' אין צריך, ומשמע שאסור רק למלאות אך לטלטל מותר גם ביותר מי', ולא אוסרים מצד מבוי שנפרץ למקום האסור **עמוד ב** שמדובר שנשאר קצת מהמחיצה והים מסתיר.

רב יהודה סובר שמבוי שלא השתתפו בו והכשירו בלחי הזורק לתוכו חייב ואם הכשירו בקורה הזורק לתוכו מרה"ר פטור, ורב ששת מקשה שאם השתתפו גם בהכשירו בקורה חייב, וכי הפת של השיתוף עושה אותו רה"י, והרי חצירות של רבים ומבואות שאינם מפולשים בין ערכו בין לא עירבו הזורק לתוכם חייב, ויש לבאר בדברי רב יהודה שמבוי מפולש שאינו ראוי לשיתוף, הכשירו בלחי הזורק לתוכו חייב הכשירו בקורה הזורק פטור שלחי משום מחיצה וקורה היא רק היכר וכן דעת רבה, ורבא סובר שלחי וקורה משום היכר, ור' יעקב בר אבא הוכיח מברייתא שהזורק למבוי שיש לו לחי חייב ואם אין לו לחי פטור, ויש לבאר בברייתא שכשאין צריך אלא לחי הזורק אליו

חייב ואם צריך לחי ודבר נוסף שהוא מפולש הזורק אליו מרה"ר פטור, ומהמשנה שר' יהודה אומר שמי שיש לו ב' בתים משני צידי רה"ר עושה לחי או קורה מב' הצדדים ואמרו לו שאין מערבים כך את רה"ר משמע שלר' יהודה לחי כמחיצה גמורה, יש לומר שר' יהודה סובר שמספיק ב' מחיצות מדאורייתא לעשותו רה"ר.

רב יהודה אמר בשם רב שמבוי שארכו כרחבו לא מועיל בו לחי משהו, ורב חייא בר אשי אמר בשם רב שגם לא מועיל בו קורה טפח ומבאר ר' זירא שאם ארכו כרחבו הוא נעשה כחצר שלא ניתרת בלחי או קורה אלא בפס ד', אך ר' זירא הקשה שהלחי יעשה כפס, ויש לבאר על פי ר' יוחנן שחצר ניתרת רק בפס ד', ר"נ אומר שנוקטים שמבוי ניתר בלחי או קורה רק כשארכו יותר על רחבו ובתים וחצירות פתוחים לתוכו וחצר היא מרובעת, ולמעשה אפילו עגולה אך אם ארכה יותר מרחבה היא כמבוי וניתרת אף בלחי וקורה, ושמואל סובר שאם היא פי שנים מרחבה היא מבוי ופחות מכך חצר, ורב אמר שר' חייא אמר לו אפילו משהו יותר מרחבה היא כמבוי.

דף יג ר"ע חלק על ת"ק במשנה במקרה של ר' אחלי או רב יחיאל במבוי פחות מד' ולא ידוע מי מחמיר ומי מיקל.

יש ברייתא שאמר ר"ע שר' ישמעאל לא אמר כך ורק אותו תלמיד אמר זאת והלכה כמותו ואין סתירה שאמר שר' ישמעאל לא אמר כך משמע שאין הלכה כך אלא אמר זאת לחדד התלמידים, ור"נ בר יצחק אומר שהוא רק אמר נראין דברי אותו תלמיד וריב"ל אומר שכל מקום שהוזכר שאמר תלמיד בשם ר' ישמעאל הוא ר"מ ששימש את ר' ישמעאל ור"ע, שר"מ אמר שהטיל לפני ר' ישמעאל קנקנתום בדיו, ואח"כ הלך לר"ע והוא אסר עליו, ושמואל אמר בשם ר"מ שכשלמד אצל ר"ע היה מטיל קנקנתום בדיו ולא אמר לו כלום וכשבא לר' ישמעאל שאל אותי מה מעשי אמרתי לו לבלר אני אמר לי הזהר במלאכתך שהיא מלאכת שמים שאם תחסיר או תוסיף אות אחת אתה מחריב את כל העולם, אמרתי לו יש לי קנקנתום שאני מטיל בדיו ואינו נמחק, אמר לי שלא מטילים קנקנתום לדיו שכתוב בתורה וכתב ומחה שהכתב ראוי להמחות, והתכוון בדבריו שלא רק בחסירות ויתירות אינו טועה כי הוא בקי אלא אינו חושש אפילו לזכוב שישב על תגו של הד' ויעשנו ר' שהקנקנתום שומר שלא ימחק תגו של הד' ומשמע משמואל שר"מ שימש קודם את ר"ע, ובברייתא משמע ששימש קודם את ר' ישמעאל, ויש לומר שמתחילה למד אצל ר"ע ולא יכל לעמוד על דבריו, ואז עבר לר' ישמעאל ללמוד את הדברים ואח"כ הלך לר"ע ולמד סברתם, אך קשה על שמואל מהברייתא שר"ע אסר קנקנתום.

ר' יהודה אמר בשם ר"מ שמותר להטיל קנקנתום לכל התורה חוץ מפרשת סוטה ור' יעקב אמר משמו חוץ מפרשת סוטה **שבמקדש**, ורב ירמיה אמר שנחלקו אם מותר למחוק מגילת סוטה מס"ת, שאם מותר למחוק לה מס"ת אסור לכתוב בכל ס"ת פרשת סוטה בקנקנתום, וזה תלוי במחלוקת תנאים אם כשר למחוק מגילה שנכתבה עבור סוטה אחת לאחרת, שלת"ק צריך למחוק רק מה שנכתב לשמה, ור' אחי בר יאשיה סובר שמותר להשקות מאחת לאחרת, ורב פפא אומר שיתכן שת"ק אסר רק מאחת לאחרת אך ס"ת שלא נכתב לשם אשה אחרת מותר להשקות לכולן, ור"נ בר יצחק אומר שר' אחא התיר במה שנכתב לשם סוטה בעולם אך ס"ת שנכתב ללמוד בה לא ימחקו עבור סוטה, ואמנם לענין גט שנכתב לשם פלוני והתחרט, **עמוד ב** ובן עירון ששמו כשמו ושם אשתו מצאו ורצה לגרש בו פסול, יש לחלק שבגטכתוב וכתב לה לשמה, משא"כ בסוטה, ואף שכתוב ועשה לה זה כשר כי העשיה היא המחיקה וזה היה עבורה.

ר' אחא בר חנינא אמר שהקב"ה ידע שאין בדורו של ר"מ כמותו אך לא נפסק כמותו שחביריו לא עמדו על סוף דעתו שמי

שאמר על טמא טהור הראה לו פנים שהסביר דבריו, וכן מי שאמר על טהור טמא האיר לו פניו, יש אומרים ששמו ר' נהוראי וקראו לו ר"מ שהאיר עיני חכמים בהלכה ולא נהוראי שמו אלא ר' נחמיה שמו ונקרא ר' נהוראי שהנהיר עיני חכמים בהלכה, ורבי אמר שאני מחודד מחבירי שראיתי את ר"מ מאחוריו, ואם הייתי רואהו מלפניו הייתי מחודד יותר, שכתוב והיו עיניך רואות את מוריך, והיה לו תלמיד ושמו סומכוס שאמר על כל דבר טומאה מ"ח טעמי טומאה, ועל טהרה אמר מ"ח טעמי טהרה, והיה תלמיד ותיק ביבנה שאמר ק"נ טעמים לטהר שרץ, ורבינא אמר טעם אחד שאם נחש ממית ומרבה טומאה טהור, ק"ו שרץ שאינו ממית, ויש לפרוך שהנחש רק עושה מעשה קוץ

ר' אבא אמר בשם שמואל אמר שג' שנים נחלקו ב"ש וב"ה כל אחד אמר שהלכה כמותו, ויצאה בת קול ואמרה שאלו ואלו דברי אלוקים חיים והלכה כב"ה, כי הם נוחים ועלובים, ולומדים גם את דברי ב"ש, ומקדימים דברי ב"ש לדבריהם, כמו שרואים במשנה לענין מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית שלב"ש פסול וב"ה מכשירים ואמרו ב"ה שהלכו זקני ב"ה וב"ש לבקר את ר' יוחנן בן החורנית ומצאוהו יושב בסוכה ושולחנו בתוך הבית ואמרו ב"ש שאמרו לו הזקנים אם כך נהגת תמיד לא קיימת מעולם מצוות סוכה, ולמדו מכך שהמשפיל עצמו הקב"ה מגביהו, והמגביה עצמו הקב"ה משפילו, והמחזור על הגדולה היא בורחת ממנו, והבורח ממנה היא מחזרת אחריו, והדוחק את השעה להתגדל השעה דוחקתו, והנדחה ממנה היא עומדת לו, ב' שנים ומחצה נחלקו ב"ה וב"ש אם נוח לאדם שלא נברא יותר ממה שנברא או שנוח לו שנברא יותר ממה שלא נברא והחליטו שנוח שלא נברא ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו שעשה או ימשמש במה שעומד לעשות.

משנה קורת מבוי צריכה להיות רחבה כדי לקבל אריח שהוא במדת חצי לבנה של ג' טפחים ומספיק טפח לקבל אריח לרחבו וצריכה להיות בריאה, ור' יהודה סובר שמועיל גם כשאינה בריאה לקבל אריח ואף אם היא מקש או קנים רואים כאילו היא ממתכת, ואם היתה עקומה רואים כאילו היא ישרה, היתה עגולה רואים כאילו מרובעת, ואם יש בהיקפו ג' טפחים יש ברחבו טפח.